

Praha: 17. 6. 2024
Číslo jednací: 077267/2024/KUSK
Spisová značka: SZ_077267/2024/KUSK/2
Vyřizuje: Ing. Tereza Vachková / I. 944
Značka: OŽP/VT

NÁVRH OPATŘENÍ OBECNÉ POVAHY VEŘEJNOU VYHLÁŠKOU

Krajský úřad Středočeského kraje, odbor životního prostředí a zemědělství (dále jen „krajský úřad“) jako orgán ochrany přírody věcně a místně příslušný podle ust. § 29 odst. 1) a § 67 odst. 1) zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), podle § 171 zákona č. 500/2004 Sb., správního řád (dále jen „správní řád“), a ust. § 77a odst. 5, písm. f) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“), a podle § 13h odst. 2 a současně § 37, § 43 a § 44 zákona vydává opatření obecné povahy:

OPATŘENÍ OBECNÉ POVAHY

Článek I.

Předmět úpravy

1. Tímto opatřením obecné povahy se v rozsahu územní působnosti Krajského úřadu Středočeského kraje jako příslušného orgánu ochrany přírody (dále jen příslušný orgán ochrany přírody) stanovují bližší podmínky uplatňování **Zásad regulace bolševníku velkolepého (*Heracleum mantegazzianum*) v České republice¹** (dále jen „Zásady regulace“) za účelem jeho odstranění, případně kontroly nebo izolace. Dle schválených Zásad regulace bolševníku velkolepého (*Heracleum mantegazzianum*) v České republice je jako dlouhodobý cíl stanovena **úplná eradikace (úplné odstranění) bolševníku** na celém území ČR. Toto opatření obecné povahy se vztahuje na území Středočeského kraje v kompetenci krajského úřadu, tj. mimo území velkoplošných chráněných území (CHKO

¹ Věstník MŽP č. 7, srpen 2023.

Kokořínsko-Máchův kraj, CHKO Český ráj, CHKO Křivoklátsko, CHKO Český kras, CHKO Brdy, CHKO Blaník)

2. Současně se pro účel dle předchozího odstavce **povoluje výjimka ze základních podmínek ochrany přírodních rezervací**, konkrétně k používání biocidů, a **uděluje souhlas** k činnostem omezeným dle bližších podmínek ochrany v přírodních rezervacích a přírodních památkách a souhlas k činnostem omezeným v jejich ochranných pásmech, konkrétně ke vjezdu, vstupu a používání chemických prostředků v těchto územích.

Článek II. Opatření k regulaci

1. Při eradikaci bolševníku velkolepého se postupuje v souladu s kap. 3.1, 3.2, 3.3, 3.4. a 4.7.5 Zásad regulace.² Především je nutné:
 - a) Bolševník a jeho porosty eradikovat mechanicky či chemicky nebo kombinací obou metod. Přednostně je třeba řešit rostliny či porosty s významným rizikem dalšího šíření (podél cest, vodních toků atp.). Chemické zásahy je třeba provádět v souladu s rostlinolékařskými předpisy³.
 - b) Mechanické a chemické zásahy provádět ve vegetační době. Eradikaci rostlin je nutno provádět nejpozději do doby květu. Při zjištění kvetoucích rostlin je nutno květenství důkladně zlikvidovat (optimálně spálit) včetně semen tak, aby nedošlo k rozsypání a šíření semen.
 - c) Kontrolovat místo, kde byla opatření provedena, v následujícím roce i v dalších letech. V souladu se Zásadami regulace odstraňovat všechny zjištěné rostliny.
2. Údaje o provedení regulačních opatření, tj. zejména o místě, termínu a rozsahu zásahu, bezodkladně oznámit příslušnému orgánu ochrany přírody

² Viz také Standardy péče o přírodu a krajinu, Likvidace vybraných invazních druhů rostlin, Agentura ochrany přírody a krajiny ČR.

³ Zákon č. 326/2004 Sb. o rostlinolékařské péči.

3. Opatření k eradikaci bolševníku provádějí uživatelé nebo vlastníci pozemků v rámci běžné péče o pozemky.
4. Pokud uživatelé nebo vlastníci pozemků s výskytem bolševníku velkolepého jeho eradikaci neprovádějí, může je příslušný orgán ochrany přírody v rámci naplňování priorit dle čl. III vyzvat, aby za podmínek dle § 13j odst. 4 zákona zajistili její provedení, a informovat je o možnosti dalšího postupu dle § 68 odst. 3 a 4 zákona. Výzva se uživatelům či vlastníkům pozemků doručuje písemně, a není-li to možné nebo účelné, prostřednictvím veřejné vyhlášky.
5. Neobdrží-li krajský úřad do konce lhůty stanovené ve výzvě písemný projev vůle uživatele nebo vlastníka provést nezbytná regulační opatření, je v souladu s § 13j odst. 4 zákona oprávněn tato opatření provést sám.
6. Krajským úřadem budou v rámci mapování shromažďována data o výskytu bolševníku velkolepého na území Středočeského kraje. Při zjištění výskytu bolševníku velkolepého je nutno toto zjištění výskytu hlásit krajskému úřadu včetně dat o lokalizaci (číslo pozemku a katastrální území, GPS souřadnice atp.), popř. velikosti zjištěného porostu bolševníku (ks, metry čtvereční). Mapování výskytu bolševníku lze provádět i prostřednictvím aplikace BioLog (mobilní telefon).
7. Krajským úřadem bude dále prováděn monitoring úspěšnosti prováděných opatření na všech evidovaných lokalitách s výskytem bolševníku.

Článek III.

Priority regulace

Pro eradikaci bolševníku velkolepého se stanovují tyto územní priority

1. **Na pozemcích s umístěním technické infrastruktury, zejména komunikací, železničních drah a produktovodů včetně jejich ochranných pásem, a na pozemcích vodních toků:**
 - a) Uživatelé nebo vlastníci pozemků zajistí při jejich správě a při údržbě technické infrastruktury či vodních toků, aby veškeré práce probíhaly v souladu se Zásadami regulace bolševníku velkolepého.
 - b) Krajský úřad jim bude předávat informace o místech výskytu bolševníku velkolepého a o požadavcích na provádění regulačních zásahů.
2. **Na pozemcích ve vlastnictví obcí, kraje a státu, včetně pozemků svěřených do správy dalším subjektům:**

- a) Uživatelé nebo vlastníci pozemků zajistí, aby všechny zásahy na těchto pozemcích probíhaly v souladu se Zásadami regulace. Průběžně navíc provádějí cílené kroky k odstranění bolševníku velkolepého.
 - b) Krajský úřad bude uživatelům nebo vlastníkům pozemků předávat informace o místech výskytu bolševníku velkolepého a o požadavcích na provádění regulačních zásahů.
3. **Na lesních pozemcích ve vlastnictví státu a samosprávných subjektů, které jsou ve správě jimi zřizovaných organizací:**
- a) Uživatelé, nebo vlastníci lesních pozemků průběžně provádějí cílené kroky k odstranění bolševníku velkolepého.
 - b) Zásahy k regulaci bolševníku velkolepého musí být prováděny v souladu se Zásadami regulace.
4. **Na všech ostatních pozemcích včetně soukromých pozemků.**

Článek IV. Obecná úprava

1. V rámci stavebních činností, zemních prací či těžby surovin je nutné dbát, aby nedocházelo k šíření bolševníku velkolepého.
2. Je-li to účelné, vyzve krajský úřad uživatele či vlastníky pozemků, na kterých byla provedena regulační opatření, postupem obdobným jako v čl. II. odst. 2, 3 a 4, aby dohodnutým způsobem zajistili opatření k obnově dotčených ekosystémů, popř. taková opatření učiní sám.
3. Šíření bolševníku velkolepého v důsledku nedodržování postupů dle Zásad regulace a tohoto opatření obecné povahy může být podle příslušných skutkových podstat obsažených v zákoně postihováno jako přestupek.

Článek V. Platnost

Toto opatření obecné povahy je platné do jeho zrušení Krajským úřadem Středočeského kraje (tj. do splnění cíle – dosažení úplné eradikace bolševníku velkolepého).

Odůvodnění

Krajský úřad, jako příslušný orgán ochrany přírody podle ustanovení § 77a odst. 5 písm. g) a i) zákona, přistoupil k vydání tohoto opatření obecné povahy, kterým se stanovují bližší podmínky uplatňování Zásad regulace bolševniku velkolepého (*Heracleum mantegazianum*) v České republice, vydané v roce 2023 Ministerstvem životního prostředí. Vydaným opatřením obecné povahy je v důsledku řešena **implementace nařízení EP a Rady (EU) č. 1143/2014, o prevenci a regulaci zavlékání či vysazování a šíření invazních nepůvodních druhů**, na jehož podkladě byla novelou zákona (platnost a účinnost novely od 1. 1. 2022) uložena vlastníkům a uživatelům pozemků a dalším osobám (orgány ochrany přírody) realizovat opatření k úplné eradikaci bolševniku velkolepého na celém území ČR. Opatřením obecné povahy jsou krajským úřadem, ve smyslu § 13h odst. 2 zákona upřesňovány priority, postupy a opatření k regulaci bolševniku včetně termínů.

Bolševník velkolepý je impozantní rostlina, která pochází z oblasti centrální Asie (Kavkaz a z jihu přilehlé oblasti). Dorůstá výšky několika metrů (až pěti) a jeho bílá květenství mohou dosahovat i půl metru v průměru.

Bolševník je veden jako nebezpečný invazní druh, který je schopen ničit původní ekosystémy. Obsahuje látky, které u člověka způsobují těžké fotodermatitidy (dráždí kůži a způsobují vyrážky a puchýře). Vzhledem ke zdravotním rizikům je nezbytné používat při likvidaci bolševniku vhodný ochranný oděv, popř. další ochranné pomůcky (brýle nebo obličejový štít, respirátor). Je nutno si uvědomit, že prvotní kontakt s rostlinou a jejími šťávami je bezbolestný. Fototoxické reakce, které jsou příčinou následných problémů, se aktivují obvykle po 15 minutách osvětlení postižených míst.

Mechanické odstranění (ideální je rostlinu na jaře po vyrašení podrýt – přerušit kořeny cca 10 cm pod povrchem) je nutno provést před vysemeněním rostliny (obvykle to znamená v první půli května). Chemický postřik je optimální realizovat selektivním herbicidem. Totální herbicidy obsahující glyfosát (např. Roundup-Bioaktiv) a likvidují všechny zasažené rostliny. Aplikaci postřiku je třeba provést opět brzy na jaře, když rostliny dosáhnou výšky zhruba 20–40 cm, na konci května/začátku června je třeba postřik zopakovat. Obě metody lze kombinovat.

Vždy je nutno pamatovat na to, že nestačí výskyt rostliny potlačit, nemá-li se celá kalamita opakovat, je nutno ještě minimálně 10 let oblast pečlivě hlídat (setrvačnost semen v půdě).

Na území Středočeského kraje je v současnosti evidován spíše roztroušený bodový výskyt bolševníku (kusy či desítky kusů v rámci jednoho místa). Vyšší charakter rozšíření je lokalizován v okolí Mníšku pod Brdy a na Rakovnicku.

K bodům nařízení:

Jak již bylo konstatováno výše, povinnost úplné eradikace bolševníku velkolepého vyplývá z nařízení EP a Rady (EU) č. 1143/2014, o prevenci a regulaci zavlékání či vysazování a šíření invazních nepůvodních druhů, která byla implementována v rámci novely zákona v roce 2021 s platností od 1. 1. 2022. Ministerstvem životního prostředí byly proto zpracovány a schváleny Zásady regulace bolševníku velkolepého v České republice. Vydání tohoto nařízení navazuje na vydané zásady a upřesňuje postup a povinnosti jednotlivých subjektů v této věci.

V rámci zákona byla hlavní činnost, tj. likvidace rostlin bolševníku velkolepého popř. jejich porostů, přenesena na vlastníky či uživatele pozemků s výskytem bolševníku. Dále byla nařízením uložena obecná povinnost pro všechny osoby informovat o zjištěném výskytu bolševníku krajský úřad, který tyto informace ověří a bude iniciovat řešení (vyzve vlastníka atp.). Nařízením je řešena i situace, kdy vlastník/uživatel pozemku nebude schopen zajistit eliminaci výskytu bolševníku (viz § 13j odst. 4 zákona) vlastními silami a prostředky.

Časová platnost tohoto opatření obecné povahy byla stanovena s ohledem na uloženou nutnost úplné eradikace bolševníku na území Středočeského kraje.

Výzva

Krajský úřad v souladu s ustanovením § 172 odst. 1, 3 správního řádu, s odkazem na ustanovení § 177 odst. 1 správního řádu, vyzývá dotčené osoby, aby k tomuto návrhu opatření obecné povahy podávaly připomínky nebo námítky, a to nejpozději do 30 dnů ode dne jeho zveřejnění na úřední desce Krajského úřadu Středočeského kraje.

Poučení

K návrhu opatření obecné povahy může kdokoli, jehož práva, povinnosti nebo zájmy mohou být opatřením obecné povahy přímo dotčeny, uplatnit u správního orgánu písemné připomínky. Vlastníci nemovitosti, jejichž práva, povinnosti nebo zájmy související s výkonem vlastnického práva mohou být opatřením obecné povahy přímo dotčeny, mohou rovněž podat proti návrhu opatření obecné povahy písemné odůvodněné námítky ke správnímu orgánu ve lhůtě 30 dnů ode dne jeho zveřejnění. Zmeškání úkonu nelze prominout. Připomínky se podávají v písemné podobě a musí splňovat rámcové náležitosti podání podle ustanovení § 37 správního řádu. Nechá-li se některá osoba zastupovat, předloží jeho zástupce písemnou plnou moc.

Návrh opatření obecné povahy je zveřejněn v úplné podobě na elektronické úřední desce krajského úřadu. V listinné podobě je možné do návrhu opatření obecné povahy nahlédnout na Krajském úřadu Středočeského kraje, v kanceláři č. 4020, 4. patro, a to vždy v pondělí nebo ve středu od 8:00 do 17:00 hodin, v ostatní dny pouze po předchozí telefonické dohodě (tel. 257 280 944).

Mgr. Pavl
vedoucí oddělení ochr

Dokresení je podepsáno elektronickým podpisem	
Podpisující	Mgr. Pavl Vaňhár
Organizace	Středočeský kraj
Stranová příslušnost	22581548
Vydavatel cert.	PostSignum Qualified CA 4
Datum a čas	18.06.2024 09:51:11
Obvod	
Město	

K vyvěšení na úřední desce:

Všechny obce a města Středočeského kraje, vyjma těch, které leží celým svým obvodem na území CHKO.

Podle ustanovení § 172 odst. 1 správního řádu, bude tento návrh opatření obecné povahy po dobu min. 15 dnů vyvěšen na úřední desce níže uvedených správních orgánů.

Současně správní úřad příslušný pro vyvěšení a podání zprávy o vyvěšení potvrzuje, že tato písemnost byla zveřejněna způsobem umožňující dálkový přístup, podle věty druhé ustanovení § 25 odst. 2 správního řádu.

Vyvěšeno dne: 18.6.2024

Sejmuto dne:

 OBEC ÚMYSLOVICE
290 01 Poděbrady
okres Nymburk

Razítko, podpis orgánu, který potvrzuje vyvěšení a sejmuto návrhu opatření obecné povahy.